

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6MCdo/23/2011
Identifikačné číslo spisu:	1108211069
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1108211069.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom v Bratislave, Primaciálne námestie č. 1, proti žalovanému Y. W., bývajúcemu v X., o vypratanie bytu, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C 70/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 10. novembra 2010 č. k. 10 C 70/2008-53 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 10. novembra 2010 č. k. 10 C 70/2008-53 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 10. novembra 2010 č. k. 10 C 70/2008-53 uložil žalovanému povinnosť vypratať a protokolárne žalobcovi odovzdať dvojizbový byt II. kategórie nachádzajúci na I. poschodí bytového domu na W. ulici č.X v X. a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku bez nároku na bytovú náhradu, a povinnosť zaplatiť žalobcovi v rovnakej lehote náhradu trov konania v sume 99,58 Eur. Takto rozhodol poukazujúc na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver, že žalovaný neoprávnene zasahuje do vlastníckeho práva žalobcu, keď po skončení nájmu užíva byt vo vlastníctve žalobcu bez právneho dôvodu.

Na podnet žalovaného podal proti označenému rozsudku okresného súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Napadnutý rozsudok navrhol zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Vychádzal z toho, že nesprávnym uplatnením fikcie náhradného doručenia v súvislosti s doručovaním predvolaní na pojednávania ako i samotného rozsudku odňal žalovanému možnosť riadne konať pred súdom a tým porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie.

Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že postup okresného súdu bol správny a jeho rozhodnutie vychádza zo správneho právneho a skutkového posúdenia veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.)

po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalovaného (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je vadou konania zakladajúcou dôvodnosť riadneho i mimoriadneho dovolania tzv. odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.).

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.).

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie v zmysle citovaného ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. vychádza z toho, že adresát sa v dobe doručenia (t.j. v konkrétny deň) skutočne zdržuje v mieste doručenia. Aj keď tento pojem nie je výslovne definovaný, zjavne sa jedná o miesto, kde by adresát mohol byť v rozhodnej dobe doručovateľom zastihnutý, a to buď priamo, alebo aspoň prostredníctvom upovedomenia o uložení zásielky, ak bolo urobené vhodným spôsobom.

Pri doručovaní poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje zásadne doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielateľovi (odosielajúcemu súdu). Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., potvrdzuje to, čo je v nej uvedené, pričom v zmysle ustanovenia § 45 ods. 2 O.s.p. (účinného od 1.7.2007) údaje uvedené na doručenke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Tento dôsledok však môže nastať len vo vzťahu k tomu, čo je na doručenke skutočne uvedené. Pokiaľ doručenka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. V takomto prípade je povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka, ktorému bolo doručované, navrhnúť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval (účastník nemá povinnosť preukazovať opak toho, čo nie je uvedené na doručenke, teda o čom neplatí predpoklad pravdivosti). Záver súdu o účinnom náhradnom doručení je možný, len ak je zistené, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval a mal tak reálnu možnosť dozvedieť sa, že bude vykonaný opätovný pokus o doručenie v deň a hodinu uvedenú v oznámení doručovateľa.

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že na prejednanie veci nariadil okresný súd pojednávanie najprv na 16.11.2009, potom opakovane na 24.2.2010 a 26.4.2010, a napokon na 10.11.2010, pričom na všetky pojednávania zaslal žalovanému predvolanie v zásielkach určených na doručenie do vlastných rúk. Uplatniac fikciu doručenia týchto zásielok (obsahujúcich predvolanie na jednotlivé pojednávania ako aj samotnú žalobu), ktoré boli vrátené súdu ako neprevzaté, vec prejednal a rozhodol na pojednávaní dňa 10.11.2010 v neprítomnosti žalovaného. Z doručeník o doručení predvolaní žalovanému na pojednávania, vrátane pojednávania, na ktorom bolo vo veci rozhodnuté, vyplýva, že obsahujú len údaje o tom, kedy bol vykonaný prvý neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie, kedy

bolo vykonané opakované doručenie a kedy bola tá-ktorá zásielka uložená na pošte. Okolnosť, že sa žalovaný v čase prvého pokusu o doručenie týchto zásielok v mieste doručenia zdržoval, doručienky nepotvrdzujú, pretože žiaden takýto údaj na nich uvedený nie je (doručienky neobsahujú predtlač so slovami „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“).

Za tejto situácie okresný súd nebol oprávnený konštatovať uplatnenie fikcie doručenia, t.j. náhradné doručenie predvolania ani na jedno z nariadených pojednávaní. Nemal preto splnené podmienky pre možnosť prejednávania veci v neprítomnosti žalovaného ani na pojednávaní dňa 10.11.2010 v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. (pre nedostatok riadneho predvolania žalovaného). Vykonaním pojednávania bez splnenia zákonom stanovených podmienok tak zaťažil konanie vadou vyplývajúcou z § 237 písm. f/ O.s.p., t. j. odňatím možnosti žalovanému konať pred súdom, zakladajúcou dôvodnosť podaného mimoriadneho dovolania. Dovolaciemu súdu tak neostalo iné, len napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

V súvislosti s ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p. dovolací súd poznamenáva, že pokiaľ zostáva legislatívou nepovšimnutá obtiažnosť, ba až praktická nemožnosť zisťovania podmienky pre uplatnenie fikcie náhradného doručenia, spočívajúcej v zdržovaní sa adresáta písomnosti v mieste doručenia pri prvom neúspešnom pokuse o doručenie, potom pri nesplnení tejto podmienky, nevyhnutnej pre využitie zákonnej konštrukcie náhradného doručenia v zmysle uvedeného ustanovenia, je povinnosťou súdu doručiť písomnosť určenú do vlastných rúk inými zákonom stanovenými spôsobmi.

Ďalej dovolací súd dodáva, že v prejednávanej veci sa nesplnenie podmienok pre náhradné doručenie týka aj doručenia mimoriadnym dovolaním napadnutého rozsudku. Bez zistenia, či podmienka zdržovania sa žalovaného v mieste doručenia v čase prvého pokusu o doručenie rozsudku bola splnená, je záver o uplatnení fikcie jeho doručenia predčasný. Pokiaľ však generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie v jednoročnej lehote počítanej od vyznačeného dňa právoplatnosti rozsudku, potom už zisťovanie tejto podmienky pre záver o riadnom doručení rozsudku neprichádza do úvahy, pretože by tým zákonom stanovená lehota na podanie tohto opravného prostriedku mohla byť zmarená. Za tejto situácie treba vychádzať z toho, že mimoriadne dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku, teda že táto podmienka konania o mimoriadnom dovolaní bola splnená.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.